

DOMOLJUB

Izidaja vsak četrtek. Cena mu je 4 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 25.

V Ljubljani, dne 24. junija 1915.

Leto XXVIII.

Nova letina in naše želje.

Bliža se žetev. Vsi je čakamo polni upanja, da bodo minule težave, ki jih imamo z živežem. Splošno v celem cesarstvu dobro kaže. V severnih deželah je bilo nekoliko presuho; upamo pa, da je zadnje deževje dalo zemlji potrebne vlage. Naša in ogrska vlada se posvetujeta, kaj naj storita, da bo za vojaštvo in za drugo ljudstvo preskrbljeno za potrebni živež. To, kar vemo vsi, ve danes tudi vlada. Dosedanje naredbe in ukazi gledé na prodajo in rabo kruha, moke in drugih pridelkov so pomanjkljive; v marsičem je izkušnja tudi pokazala, da se ne morejo zvrševati. Zdaj je še čas, da povemo svoje želje. Povedali smo jih pač tudi že lansko leto in sicer o pravem času, toda velika zmeta, da bo vojska trajala samo par mesecev, ki so se ji udali zgoraj in spodaj, je preprečila, da se niso izpolnile. Kdor je mislil, da bodo o Božiču vojaki že doma, — in takih je bilo veliko, tudi med visokimi osebami, — tak si ni delal skrbi, kaj bo z živežem.

Prva reč, ki smo jo lani v »Domoljubu« večkrat zapisali, je ta, da se vojskuje eno cesarstvo, ne pa dve državi. Kakor se pri vojski ne gleda na to, kdo je z Ogrskega, in kdo iz naše državne polovice, marveč vsi vojaki skupno enotno prenašajo vse vojne težave, tako bi moralo biti tudi gledé na vse druge reči, ki so zvezane z vojsko. Med te pa spada v prvi vrsti preskrba ljudstva z živežem. Ta reč ni samo naša, ali samo ogrska, ampak skupna. Za vojaške potrebe skrbi vojaštvo brez vsakega ozira na to, da imamo dve državnih polovici in še Bosno zraven. Na državskem ravno tako jemljejo vole in žito, kakor na Češkem, na Moravi, na Ogrskem, ali pri nas. Tako naj bi bilo tudi za živež ostalega ljudstva. To bi bilo najbolj goto-

vo in najcenejše. Vse pa kaže, da Ogrci ne bodo tega pustili.

Skrb za mlatev je druga važna reč. V naši slovenski domovini bodo povsod, razven na Štajerskem, preden se začne mlatev, moški od 18. do 50. leta v večini v vojaški suknji; nekaj jih je že zdaj, ker so morali takoj po naboru v službo. Mlatev na roke zmorejo samo močne roke; otroci in ženske niso za tako delo. Dopusti za 14 dni, ki so obljubljeni, naj se tudi res čim najširše dovoljujejo; obenem želimo, naj vojaške komande tam, kjer je vojaštvo v večjem številu nastanjeno, ukažejo, da morajo tudi vojaki pomagati. Tako se dela na Nemškem, tako bodi tudi pri nas. S stroji z živino bo marsikje težko, ker ne bo primerne živine, in kar je ostalo konj, se ne smejo zmučiti s takim delom, ker potlej za potrebno drugo delo nimajo moči. Pomašali bi motorji. Srečni so tisti kraji, kjer so si ustanovili strojne zadruga, ali celo, kjer imajo električno moč na uporabo. Za bencin je preskrbljeno; za kmetijske potrebe se bo lahko dobil. Kjerkoli je le količjak mogoče, naj se potrudijo ljudje, da si preskrbe motor, ki jim bo pomagal, da se bo moglo hitro in dobro omlatiti žito, pa tudi za druga dela; za rezanje slame, za drva, v krajih, kjer ni vode, tudi za malin. Gre samo za potrebne strojnike. Upamo, da bomo vpoklicanih strojnikov dobili za nekaj časa na dopust; namerava se pa tudi v najkrajšem času prirediti tečaj, kjer se bodo izučili zasilni strojniki.

Za kmečke potrebe se mora računati s precej večjo mero moka na glavo, nego doslej. Sedanja ne zadostuje. Že takoj izpiva se mora odšteti potrebna mera za setev; pri tem se mora misliti na to, da se mora precejšen del vsejanega žita podorati iz raznih vzrokov in je treba sejati nanovo. Zato mora biti žita za setev tudi za take slučaje dovolj odločenega. Pa za krmiljenje prašičev in mlade živine! Brez vsakega žita to ni mogoče. Zato naj se zadnje,

za seme, ali za moko nesposobno žito pusti kmetom za krmo. Čistilnice za žito so vsled tega potrebne kot oči v glavi. Kjer jih ni, in se ne more pričakovati, da bi se drugače nabavile, naj stopijo na plan posojilnice in naj jih kupijo ter proti primerni odškodnini posojajo. Zadnje žito in žito za seme se morata že takoj začetkom pri vsakem kmetu odšteti in mu pustiti. Cenitev kmetovih potreb mora biti ohlapna, zlasti zavoljo delavcev. Kdor vzame žensko v dnino, mora danes živiti njo in njene otroke. Za hrano gre torej neprimerno več, kakor v prejšnjih časih. To natančno naprej izračunati sploh ni mogoče. Zato se mora kmetu nekaj odstotkov žita več pustiti, nego bi se ga mu pustilo po strogem računu, koliko pride na glavo.

S cenami so sedanje naredbe napravile slabo izkušnjo. Koruza dražja nego pšenica, to ne gre! Ker se ne more pustiti prosti trgovina, se mora skrbeti, da bodo imeli trgovino v rokah samo taki, o katerih je popolnoma izključeno, da bi spekulirali na velike dobičke. Zadruga so najprimernejše zato. Cena se bo pač dala določiti še-le potem, ko se bo videlo, kako je na Ogrskem. Nič nam pa ne pomaga, če se na Ogrskem določijo cene, obenem pa prepusti trgovanje trgovcem. Ceno boš pač imel zapisano; toda blaga ne boš dobil, če ne boš dal za provizije, ali za vreče, ali samo za nagrado večjih vsot. Cene so pač važna reč, toda še važnejša je blago. Najprej se mora preskrbeti, da bomo zadostno mero žita, ki ga rabimo, popolnoma gotovo dobili; potlej naj se pritisne, da ne bodo cene oderuške. Zdaj se je delalo narobe in zato ni bilo uspeha.

Za naše kraje ne smemo pozabiti, da imamo zdaj mnogo beguncev iz južnih dežel; zanje je treba živeža. Zato moramo računati z znatno večjo potrebo, nego vlani. Nemogočih reči ne zahtevamo; to, kar smo povedali, je le, kar nujno potrebujemo!

Odpri srce...!

V 21. 7. »Škofijskega lista« je objavljeno pasirsko pismo ljubljanskega presvetlega knezoškota dr. A. B. Jegliča, o skrbi za zanemarjeno mladino in o patronatu Vincencijeve družbe za mladino. Glasi se:

»Sedaj v času dolgotrajne vojske veliko molimo zaupajoč v božjo pomoč. Tudi žalujemo, zdihujemo in solze pretakamo. Z Gospodom v Getzemanskem vrtu kličemo: »Oče, naj gre ta kelih proč od nas, toda naj se zgodi po Tvoji sveti volji!« Vemo, da je nad nami in nad vsemi dogodki Bog, naš dobri Oče, Bog, naš usmiljeni Zveličar. Iz tega edino resničnega prepričanja zajemamo obilno tolažbo, da nam naša žalost ni obupna. Saj vendar vemo, da On hoče le našo srečo, najbolje vedno, pa tudi časno, dokler ne nasprotuje večni. Ako vam pošlje ali ako dopusti časno nesrečo, vam jo pošlje ali dopusti za to, ker je bila radi vašega slabega življenja vaša večna sreča v nevarnosti. Po časni nesreči naj bi se zavedali zopet svojega večnega poklica, se izpreobrnilo in življenje zopet tako uravnali, kakor zahteva naša večna korist.

Te misli so popolnoma veljavne tudi za sedanjo svetovno vojsko. V pastirskem listu sem vam povedal, zakaj jo je Bog dopustil. Pravim dopustil, ne pa naravnost poslal. Ker so narodi po raznih državah od Boga odpadli, ker se je smel javno oznanjevali in z vsemi mogočimi sredstvi razširjati upor zoper Boga našega Stvarnika, zoper Gospoda Jezusa našega Zveličarja, zoper Sv. Duha, ki nam v katoliški Cerkvi ponuja večne resnice in zveličavnih milosti, ker se je smelo očitno izpodkopavati krščansko življenje, smel sramotiti krščanski zakon, smela razširjati počeljavost mesa in opomini od strani božjih zameštnikov niso prav nič koristili, je Bog narode in države prepustil njihovim strastem: naj le izkusijo, kam bodo prišli brez vere v Boga, kam jih bodo privleklo njihove strasti.

Sedaj vemo: strasti so narode in države pahnilo v svetovno vojsko. Saj vendar vemo, zakaj in kako se je sedanja vojska več let pripravljala in je lani meseca julija izbruhnila. Jok in solze so sad ljudskih strasti. Vojske torej ni naredil Bog, pač pa jo je dopustil, dopustil vse njeno strašno gorje. Hoče pa, da mi to gorje nosimo, da izpregledamo in se vrnemo k Njemu nazaj, in sicer ne le posamezniki, ampak tudi narodi in države: On je najvišji, neomejeni Gospod, njegova volja mora biti vodilo, edino vodilo vsemu našemu osebnemu, narodnemu in državnemu življenju. Ali bomo izpregledali in po tem spoznanju uravnali svoje življenje, zasebno in javno?

To so prav gotove in nepobitne resnične splošne misli. Na srcu mi pa leži posebno ena misel in ena naloga, ki se gotovo vjema z božjo voljo, vjema z božjimi namerami v naših časih.

Veliko žena bo vdov, veliko otrok bo sirot. Za marsikatero vemo že sedaj; število njihovo se bo do končne zmage in zagotovljenega miru še precej pomnožilo. Žene vdove in otroci sirote bodo večinoma

veliko pomanjkanje trpeli. Kjer je večja kmetija in ni zadolžena, tam bo dobra žena sicer brdko jokala, kjer je izgubila dobrega moža, vendar bo kot jaka žena vir solza posušila, odločno nase prevzela vse skrbi za gospodarstvo in za otroke in s pomočjo božjo bo šlo. Posestvo bo rešila, morebiti še zboljšala, otroke bo pošteno, krščansko vzgojila in jim poskrbela za vsakdanji kruh. Zdihnila bo vsak dan: naj bo po volji božji! darovala bo vsak dan zjutraj svojo molitev, svoje delo in trpljenje presladkemu Srcu Jezusovemu in šlo bo.

Mnogo družin pa ne bo tako srečnih. Veliko je otrok, posestvo pa majhno, morda celo zadolženo; ali veliko je otrok, posestva nič, zaslužka pa tudi ne, in če gre mati na delo, kdo bo kuhal, kdo bo pazil na otroke; ali družina je delavska v mestu, v trgu, ki je živela od dnevnega očetovega zaslužka: sedaj očeta ni, padel je v vojski, ali pa je pohabljen in za delo nesposoben; ali pa so otroci popolnoma osiroteli. Kaj pa s temi siromašnimi vdovami, s temi zapuščenimi otroki? Kaj pričakuje od nas Bog, kaj Gospod in Zveličar naš?

Ni dvoma, da Bog hoče, naj siromakom in zapuščenim pomagamo vsak po svoji moči. Siromaštvo je sam Gospod posvetil: v siromaštvu se je rodil, v siromaštvu je živel in v siromaštvu je umrl. Siromake je blagoroval rekoč: blagor ubogim v duhu, ker njihovo je nebeško kraljestvo. Povedal je, da bo sodnji dan poplačal dela izkazana siromakom, ker vsako tako delo sprejme, kakor da je njemu storjeno: »Pridite, blagodarjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, katero Vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti; žejen sem bil in ste mi dali piti; tujec sem bil in ste me pod streho vzeli; nag sem bil in ste me oblekli; bolan sem bil in ste me obiskali; v ječi sem bil in ste k meni prišli.« (Mat. 25, 34—36.) Ali ne sledi odtod, da moramo siromake spoštovati in radi pomagati, ako hočemo priti v nebesa?

Sveto pismo nam to dolžnost kar naravnost zapoveduje. Že v stari zavezi pravi Tobiija (4, 7.—11.) »od svojega premoženja dajaj miloščino in svojega obraza ne obračaj od siromaka, da tudi Gospod od tebe ne bo obrnil svojega obličja. Kakor premoreš, tako bodj usmiljen. Ako imaš veliko, obilno dajaj; če imaš malo, si prizadevaj tudi malo rad podeliti. Zakaj dobro plačilo si nabiraš za dan potrebe; ker miloščina reši vsega greha in smrti in ne pušti duši priti v temo.« Kaj ne, lepe besede! Miloščino torej plačuje Bog s posebnim blagoslovom za dušo in telo.

Posebne zapovedi in obljube imamo razen zgoraj omenjenih tudi v novi zavezi. Lepo piše sv. Janez: »Kdor ima premoženje tega sveta in vidi svojega brata, da je v potrebi in zapre svoje srce pred njim; kako prebiva ljubezen božja v njem? Otroci, ne ljubimo le z besedo in z jezikom, ampak v dejanju in v resnici.« (1. Jan. 3, 17.). In kako pretresljivo piše sv. Jakob: »Sodba brez usmiljenja tistemu, kateri ne dela usmiljenja; usmiljenje pa povzdiguje pri sodbi. Kaj pomaga, moji bratje, če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Ga bo li vera mogla zveličati? Ako sta brat in sestra naga in potrebujeta vsakdanjega ži-

veža, reče jima pa kdo izmed Vas: pojdiva v miru, ogrejta in nasitita se, in jima ne daste, kar je potrebno telesu, kaj bo pomagalo?« (Jak. 2, 13—16).

Naj te besede zadostujejo. Ni dvoma, bližnjemu pomagati smo dolžni. Ker bo pa sedaj vdov in sirot po vsej deželi prav veliko, bo pomoč uspešna in izdatna le, ako se lepo uredi; ako se miloščina nabira in deli tam, kjer je največja potreba. To krščansko nalogo je prevzela družba sv. Vincencija v Ljubljani. Ta družba ima namen, da išče in podpira siromake, ki so zares potrebni. Odkar je pa vedno več zanemarnjenih in zapuščenih otrok posebno po mestih, pa tudi semtertja po deželi, je že pred 5. leti zasnovala poseben odsek, kateremu je naloga skrbeti za take zapuščene in zanemarjene otroke. Imela je ob koncu leta 1914. po 65 otrok, za katere skrbi, da bi se krščansko zredili; in se tudi kaj naučili, da si bodo mogli sami kruh služiti. Kaj ne, zares dobro delo usmiljenja telesnega in dušnega! Ali se ga ne bi radi udeležili tudi Vi, posebno sedaj, ko potreba raste? Morete se ga; le poslušajte, kako.

Za otroke se ne more poskrbeti brez denarja, brez prostovoljne miloščine darovane iz ljubezni do Jezusa. V ta namen ima omenjeni odsek Vincencijeve družbe, ki se imenuje patronat, raznovrstne članke, namreč a) deležnike in deležnice, ki plačujejo po 20 vin. mesečno; b) dobrotnike in dobrotnice, ki plačujejo 20 vinarjev na leto, ali pa s kako drugo miloščino sodelujejo, ali v oporoki za ta namen kaj zapuste; c) pokrovitelje, ki darujejo enkrat za vselej ali v petih letnih obrokih 100 K; d) in delavne ude, ki plačujejo 2 K na leto, društvo patronat razširjajo, prispevke od deležnikov pobirajo in o potrebi otrok vodstvu poročajo. Vodstvo ima v Ljubljani Osrednje vodstvo Vincencijev družbe.

Kaj ne, prispevki niso veliki? Mnogi so, ki bi mogli darovati mesečno 20 vinarjev, ako tega ne morejo, bi morda mogli darovati 20 vinarjev vsako leto. Teh članov, ki se imenujejo deležniki in dobrotniki, bi se moglo nabrati v vsaki župniji precej. Ako bi bilo članov veliko, bi iz melih prispevkov narasla velika vsota v pomoč siromašnim in zapuščenim otrokom. N. pr. če bi bilo tisoč deležnikov, ki bi prispevali po 20 vinarjev mesečno, bi to vrglo 200 K na mesec in 2400 K na leto.

Da se pa društvo ustanovi in razširi, mora biti v vsaki župniji nekoliko delavnih udov, ki bi združeni z gospodom župnikom društvo razširjali, prispevke pobirali in o potrebi otrok poročali. Tretjeredniki, udje Marijinih družb, Orli, ali ni med Vami tako požrtvovalnih članov, da bi bili delavni udje patronata Vincencijeve družbe? Zglasite se pri duhovnem pastirju.¹

Ker je Bog toliko gorje dopustil, je gotovo njegova volja, da pomagamo, kar največ moremo. Za pomoč in miloščino nam bo On podelil obilnega blagoslova,

¹ Potrebne tiskovine (podobice, sprejemnice) se dobijo v prodajalni »Katol. tiskovnega društva« (prej Ničman) v Ljubljani. Istotam se oddajo lahko tudi nabrani doneski. (Ured.)

posebno milost, da se izpreobrnemo, z Njim spravimo, v milosti božji ostanemo in srečno umrjemo. Na noge torej! Kar pričakuje od nas Bog, ki je te nadloge pripustil, zahteva pa tudi naravni zakon, ki pravi: »Kar želiš, da stori bližnji tebi, to stori bližnjemu tudi ti.« In ali ne bi srčno želeli, da se iz dna srca veselili podpore, ki bi jo dobili, ko bi prišli v potrebo in stisko? Zato nujno prosim, združite se s svojimi duhovnimi pastirji in utemeljite v vsaki župniji društvo: »Patronat sv. Vincencija«. Blagoslov vsemogočnega Boga Očeta, Sina in Sv. Duha naj pride nad Vas in naj bo vedno nad Vami.

V Ljubljani, na praznik Sv. Trojice, 30. majnika 1915.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

Kdo je kriv sedanje vojske?

Pravijo, da se še vedno govori po krčmah in sejmiščih, da so vse vojske krivi duhovni. Že mogoče, da posebne vrste ljudje to govore, a nikakor ne moremo verjeti, da bi jim, kar se tudi trdi, naši ljudje prikimavali. Naši ljudje, ljudje izmed našega ljudstva, da bi takim govoricam prikimavali? Pojte no, pojte! Naši ljudje jih menda puste govoriti — kdo se bo s škripci ali pijanci prekekal! — a mislijo si svoje. Kateri duhovni da so krivi vojske? Naš župnik je ni, ali je je vaš? Naš tudi ne. Naš je dejal po umoru Franca Ferdinanda, da se je zdaj zelo bati vojske, a pristavil je: možje, molimo, molimo bolj kot kdaj: Kuge, lakote in vojske, reši nas, o Gospod! Kako so vendar ljudje prečudni! Pri nas naj so menda duhovni hujskali cesarja na vojsko s Srbijo, na Štajerskem so pa duhovne zapirali, češ da s Srbi držel! Tu se jasno vidi, da je zadaj nekaj drugega. In je tudi. Vse te govorice širi le sovraštvo zoper Cerkev. Nekateri ljudje bi na vsak način radi odtrgali naše ljudstvo od Cerkve in zato iščejo in iščejo, kako bi omrzili duhovne. Za to jim je vsaka laž in vsaka hudobija dobra, če le upajo z njo doseči namen. Če se duhovni vnamajo za brambo domovine, pravijo ti ljudje: glejte jih, na vojsko hujskajo; če se ne vnamajo, pa spet pravijo: glejte jih, izdajavci so! Naj store duhovni karkoli, gotovi ljudje jih sovražijo in izprevračajo vse v slabo. Naši ljudje to vedo, zato pa poslušajo — če jih že morajo poslušati — take hujskače le z zaničevanjem!

Kdo je kriv svetovne vojske?
Sprožila se je vojska s Srbijo. Ko je naš cesar napovedal vojsko Srbiji, pač sam ni mislil, da se bo iz te vojske vnela tako strašna svetovna vojska. Zakaj je naš cesar napovedal Srbiji vojsko, to vemo vsi, to je cesar dosti jasno povedal v oklicu svojim narodom. Ni je napovedal samo zavoljo sarajevskega umora. Ta umor je bil grozen zločin, vendar bi samo radi njega ne bila nastala vojska, če ne bi bil ta umor neko vnanje znamenje velike srbske za-

rote proti Avstriji. Tako pa je za Avstrijo prišel čas odločitve: ali — ali. Ali prepustiti Avstrijo sovražnim naklepom ali pa začeti vojsko. Cesar se je po težkih duševnih bojih odločil za vojsko.

Ali ste že slišali, kako se časih utrčajo plazovi? Nič hudega sluteč zadene kdo ob kamen v bregu. Kamen se sproži, potegne s seboj malo snega, sneg se začne valiti in valiti in naenkrat se utrča velikanski plaz, ki grmi v dolino, podira drevese in hiše in vse pokoplje pod seboj.

Tak kamenček je bil razpor s Srbijo. Na svetu je bilo že davno vse pripravljeno za strašno vojsko. Gospodarsko nasprotje med Anglijo in Nemčijo, staro sovraštvo Francije zoper Nemčijo, borba Rusije za gospodstvo na Balkanu, ob Dardanelah in v Mali Aziji — vse to se je nakupičilo kakor snegovi na strmini. Le majhen sunek in utrčal se bo strašen plaz svetovne vojske. Ta sunek je bil sunek proti Srbiji, povzročen od sarajevskega umora in srbske zarote.

Svetovno vojsko je že Leon XIII. z grozo prevedel in napovedal. Tako ni moglo več biti. Poleg globokih gospodarskih nasprotij se je polastila držav in narodov še strašna sebičnost, ki ji ni bilo mar ne Boga ne pravice. Le ena reč bi bila še mogla zabraniti to grozno nesrečo: ko bi bili narodi poslušali glas sv. Cerkev. Cerkev jim je oznanjala mir in spravo, navajala jih je na skupnost in vzajemnost, klicala je vsakemu narodu in vsaki državi: ne želi tujega blaga! A kaj so se ljudje brigali za nauke sv. Cerkev! Uganjali so naprej politiko pohlepa in sebičnosti, sedaj pa, ko je prišlo nanje napovedano gorje, bi radi vso krivdo zvalili na Cerkev! Ker jih je Cerkev po duhovnih svarila, naj ne dero v pogubo, zato naj je ona, zato naj so duhovni krivi svetovne vojske?

Pregled po svetu.

Spor med Nemčijo in Ameriko se utegne vendarle poravnati mirnim potom. Odgovor, ki ga je izročil Wilson v svoji noti, ni tak, da bi se bilo bati izbruha. Nemčija je trdila, da je imela potopljena ladja »Lusitania« značaj pomožne križarke, ker je imela topove in topniško moštvo ter je vozila municijo. To bo Nemčija dokazala. Glede načina pomorskega bojevanja si še obe vladi nista edini. Glede tega se pa ameriška vlada ponuja kot posredovalko, da se dosežejo dogovori med Anglijo in Nemčijo.

Trikratno razočaranje. Italijani so razočarani, prvič, ker so pričakovali, da bo Rumunija šla z njimi; drugič, ker so mislili, da bo udarila tudi Amerika, in tretjič, ker so Rusi v Galiciji tako poraženi.

Ruske izgube. Od 1. do 15. junija so naše zavezniške armade ujele 122.300 mož, zajele 53 topov, 187 strojnih pušk in 58 municijskih voz.

Med čveterozvezo se krha. Doslej ruska cenzura ni dopustila niti najmanjšega zabavljanja čez njene zavezničke; zdaj so pa že pustili, da so listi brez ovire objavili zelo ostro kritiko. Pritožujejo se,

da so zaveznički na zahodu premalo delavni, opozarjajo, da so Rusi s svojim vpadom v vzhodno Prusijo rešili Pariz iste usode, ki je zadela Antwerpen. Uspehi zavezničkov na zahodu se jim zde malenkostni. — Le v lase! Za nas bo dobro.

Srbi pred Dračem. Iz Skadra poročajo, da so se redke srbske čete približale Draču ter zasedle višine v okolišču. V Draču se še drži Essad paša z italijansko pomočjo. Essad paša išče nove pomoči pri Italijanih.

Tudi Bolgarija se je odločila ohraniti popolno nevtralnost. To odobrava večina bolgarske inteligence, enako tudi večji del političnih strank. Bolgarske koristi vsled tega ob sedanjem položaju v Evropi gotovo ne bodo trpele. Bolgarsko časopisje obsoja nastop Italije na ta način, da brez komentarija prinaša vse težke očitke inozemskih listov.

Italijani se čudijo. List »Italia« piše: »Cel svet je trdil, da bosta Avstrija in Nemčija umrli lakote, sedaj pa odkriva Avstrija tako nezasišano odporno silo, ki nas stavi na najtežjo poizkušnjo.«

Zasedanje hrvatskega sabora. Dne 14. junija se je zbral sabor v Zagrebu, da reši nujne zakonske načrte. Predsednik dr. Magdić se je spominjal predvsem presvetlega vladarja. Poslanci so stojé navdušeno klicali »Živio!« Nato je poudarjal, da ves hrvatski sabor obsoja, ker je prelomila Italija zvestobo. Spominjal se je tudi junštva naše armade in hrabrosti hrvatskih polkov, kar je zbudilo navdušenost cele zbornice. Cesarju se je poslala nato vdanostna izjava, ki se v nji izraža neomajljiva zvestoba hrvatskega naroda.

Prijatelji trosporazuma zmagali? Na Grškem so se zadnje dni vršile volitve v državni zbor. Nasproti sta si stali vladna in Venizelosova stranka. Bivši ministrski predsednik Venizelos, ki je prijatelj trosporazuma, in njegovi pristaši so delali z velikim naporom za zmago svojih kandidatov. Danes došla poročila pravijo, da je Venizelosova stranka bila v volilnem boju na vrhu. Do srede 16. junija je bilo izvoljenih 186 Venizelovih pristašev, vladnih pa 129. — Venizelosu pa hodijo napoti naše zmage v Galiciji. — Kralju Konstantinu se je zdravstveno stanje obrnilo dokaj na bolje.

Nove skrbi Italijanov. V veliko nevolje je spravilo Italijane prodiranje Srbov v Albanijo. List »Secolo« izvaja: Nič več se ne dvomi, da je umaknila Avstrija čete s srbske meje in jih vrgla proti Italiji, kar je bilo mogoče storiti le, ker so Srbija, Črna gora in končno tudi Grška obrnile pozornost na Albanijo. Italija je kljub temu dovolj močna, da konča z Avstrijo, a pravico ima zahtevati, da ji ne povzroči novih težav lahkomišljenost njenih prijateljev. Grki so med tem vkorakali v Greso, ki leži med Elbassanom in Beratom. — Več škandinavskih umetnikov se je pripeljalo minulo soboto iz Rima v Gent. Umetniki pripovedujejo, da je prebivalstvo v Italiji nemirno. Izobraženci se boje, da izbruhne revolucija, če se ne bo kmalu poročalo o uspehu z bojne črte. Na Srbijo so Italijani ogorčeni. Groze, da nastane vojska, če Srbi ne zapuste Tirane, ker se Italija ne bo nikdar odpovedala severni Albaniji. V Rimu

se o izgubah razširjajo gorostasne novice. — Imen ranjencev in mrtvih ne marajo objavljati, ker se boje nemirov.

Črnogorci so zasedli več točk v Albaniji; oborožili so s topovi obrežja Bojane, kakor tudi Veliki in Mali Taraboš.

Svetovna vojska.

Na bojiščih v Galletji zavezniške čete trajno prodirajo. — Naši zasedli del (ruske) Besarabije in del Rusko-Poljske severno od Sieniawe. — Tarnograd v naših rokah. — Mesti Grodek in Komarno so naši polki zavzeli z naskokom. — Boji pred Lvovom. — V Bukovini zajetih mnogo živil. — Med Dnjestrom in Prutom hudi boji. — Pri Plavah ob Soči (pod Sv. Goro) Italijani večkrat občutno poraženi. — Višine Krna Italijani strastno napadajo; imajo velike izgube. — Francoski napadi med Liewinom in Arrasom so se izjalovili z občutnim porazom. — Angleške napadalne čete uničene ob kanalu La Basse.

Ako krojaču zmanjka nitij, ne more živati in narediti tudi najmanjše obleke ne. Tako bi prišel najboljši krojač lahko v zadrego, ako bi se pravočasno z vsemi potrebsčinami ne preskrbel. Tudi v sedanji dolgotrajni vojski se čuti, da nekaterim našim sovražnikom primanjkuje najvažnejšega — namreč streliva, municije. Da so Rusi bili tako poraženi, je iskati vzroka deloma v tem, ker jim je pošla municija; iz Vzhoda, od Japoncev, jim je menda prepozno došla. Francozi iščejo delavcev za tovarne z orožjem ter pošiljajo količkaj večje može iz fronte v delarne. Angleži bi radi izvabili Američane v svoje orožarne, da bi ne zmanjkalo domačih vojakov.

Nemčija in Avstrija sta se v tem oziru doslej izkazali kot neizčrpni. Sedaj se je šele spoznalo, kako prav so prišle belgijske orožarne.

Vojska z Italijo. To vemo, da so se Italijani zmotili, ko so mislili, da bodo kar meni nič tebi nič prodirali in zasedali naše lepe primorske in tirolske gorice. Vsuli so se tja, kjer jim je naše vojaštvo, zasledujoče svoje namene in delujoče po določenem načrtu, prostovoljno dovolilo. Do tu in dalje ne! Italijani zdaj pritiskajo v okraj pri Tolminu in Plavah ter doli pri Tržiču. A stalno se glasi avstrijsko uradno poročilo: Italijanski napadi so bili odbiti. Tako naznanilo je prišlo z Dunaja n. pr. 15. junija; glasilo se je: »Novi poizkusi Italijanov, priti do naših postojank pri Tolminu in Plavah pod Sv. Goro, so ostali zopet brez uspeha.« Da so jih ti poizkusi stali mnogo ranjenih in mrtvih, je razvidno iz časniških objav, ki beležijo, da je italijanski odposlanec (na bojišču) prosil odmora radi po-

kopa mrtvih. To se jim iz gotovih vzrokov ni dovolilo. Za nas namreč velja zdaj rek: »Italica fides, nulla fides« — po domače: Italijanu ne verjamemo. Počasi se bodo Italijani že morali privaditi misli, da se znamo Avstriji braniti in vojskovati in da ta reč ne bo šla tako, kot so jim natrobili framasonski časopisi. Samo v Milanu so pripeljali do 15. junija, kakor se naznanja iz švicarskega mesta Lugano, 14 železnih vlakov težko ranjenih italijanskih vojakov.

Na koroški meji so štajerski črnovojniki dne 15. junija zavzeli Mali Pal vzhodno od prelaza Plöcken; dalje so odbili isti dan tri italijanske protinapade na to obmejno goro. Okrog tega prelaza, ki je visok 1363 m in ki veže žiljsko dolino z Val grande na italijanski strani, je bilo razmerno največ spopadov. Naši vrli brambovci so zavzeli Veliki in Mali Pal; to sta dve višini, ki prelaz Plöcken popolnoma obvladujeta. Prav tako drže naši višino Freikofel, ki je velike važnosti za obrambo prelaza.

V dneh od 15. do 19. junija so naše čete odbile ponovne napade osobito pri Plavah ob Soči. Sovražnik je imel zelo težke izgube, dasi je takorekoč razsipaval municijo. Uspehov tedaj Talijan še nima pokazati. Italija bi morala — tako pišejo ondodni listi — postaviti na mejo ob Soči en milijon mož, če hoče prodreti.

Svojo moč preizkušajo italijanski planinci osobito ob pobočjih strmega Krna. Že večkrat so se navalili na to postojanko, dasi se morajo vračati s pobitimi glavami. Pri bojih na Krnu je padel italijanski poveljnik Negretto; general d' Rossi je bil pa nevarno ranjen.

Na Tirolskem je bilo odbitih več sovražnih vpadov, osobito pri prelazu Tiliach, pri Trosassi in na Montecostonu.

Vojska z Rusi. Na celotni gališki fronti so bili vse dni hudi boji. Armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda je prodirala v ozemlju severno od Jaroslava; Mackensenove čete vzhodno od Jaroslava, general Böhm-Ermolli pa dalje od mesta Moscisko, ki je v naši posesti. — Posebno veliko brambo so bili spravili ruski poveljniki na bregove reke Dnjester v bližini Stanislava, da bi zabranili prehod našim četam. V okolišču Horodenka, Zaleszyzke in Czernelice so Rusi hudo pritiskali. Naše čete so se čvrsto držale. V tem trikotu se bore tudi naši slovenski junaki. Bukovina je očiščena ruskih »gostov«; naše čete že stoje na besarabskih (ruskih) tleh v bližini mesta Chotin.

Če prebiramo ruska vojna poročila, dobimo seveda drugačen vtis, ker se v njih omenja le to, kar je za Ruse ugodno, dasi tega ni veliko; naše neprestane zmage pa omenjajo le v toliko, v kolikor se ne morejo temu izogniti. Toliko priznavajo, da prodirajo zavezniki naprej... Gotovo je in čisto naravno, da tako številna armada, kot je ruska, ne bo kar tako tekla nazaj in da se ji posreči tuhtam ujeti kak oddelek našega moštva; enako je posebi umljivo, da brez izgub tudi na naši strani ne more biti. Toda, če bi verjeli ruskim uradnim poročilom, ki s silno »natančnostjo«

trobijo v svet, koliko mož so ujeti, bi bili prav poučeni.

Naše zavezniške čete so 16. junija napravile skupen napad na žilavo se luč, neče postojanke ruskega sovražnika v ozemlju severozahodno od Lvova na črti Cewkow—Lubaczów—Jaworow. Vseč naškega nastopa in pritiska naših čete so jele ruske čete vsesplošno umikati.

Avstrijsko uradno poročilo z dne 17. junija je razglašalo veselo novice, da so čete armade generala Böhma obojno z naskokom vzele zahodni del Grodecka, tistega mesta, ki je našim slovenskim bojevnikom dobro znan iz jesenskih dni. Takrat so imeli Rusi strahovito premoč. Sedaj pada kraj za krajem v naše roke. Hrabre zavezniške čete so severno od Sieniawe prekoračile že rusko mejo ter zasedle kraje pred mestom Tarnograd. Vzele so Rawarusko, kjer so bile izpočetka tako krvave bitke.

Boj z Lvov se je pričel kajti dne 18. junija je padel Grodek, ki je takorekoč ključ za nadaljnje uspehe; s tem je zapečaten tudi usoda Lvova. Boji so strašni, ker je veliki knez Nikolaj kot vihovni poveljnik ruskih moči izjavil, da hoče braniti Lvov, če stane tudi milijon vojakov. Na bojno črto so spravili silno veliko topov. Ob Grodeku doli do Komarno in ob reki Wereszica so znana močvirja in jezera, ki so bila jeseni usodna za naše vojaštvo; zato je bilo treba sedaj skrbne previdnosti, ki je pripomogla našim do zmage in zavzetja obeh mest Grodecka in Komarno.

V Bukovino, ki je zdaj prosta ruski čet, je hotel sovražnik še enkrat prodreti. Z obupnim naporom se je navalil na naše. Bežati je moral v našem artiljerijskem ognju — Vzhodna skupina Pflanzlerjeve armade je pa 18. junija odbila med Dnjestrom in Prutom osem naskakovalnih ruskih napadov.

Zajete zaloge živil v Bukovini. Iz Bukovine so se Rusi tako hitro umikali, da niso mogli s seboj odpeljati velikih zalogni jih uničiti. Pustili so našim cele valgone žita in velike množice živine. Rusi so namreč nameravali iz Bukovine prodreti s podvojeno silo, zato so tam nagromadili toliko žita, da so ga potresali konjem košteljo.

Mojstri v zasledovanju. Uspeh naših čet se deloma pripisuje spretnosti, ki z njimi zasledujejo umikajoče ruske polke. Rusi se zato tudi nikjer ne morejo ustaliti. Zasledovanje je neumorno in neodjenljivo.

Na turškem bojišču so Angleži izgubili cel oddelek strojnih pušk. — Uporabljajo so začeli ročne granate z mamljivimi plini.

Francosko bojišče. Prerivanje trajno dalje. Artiljerijski boji so deloma hudi, spričo velikanskih bitk v Galiciji, kjer so Rusi kljub trdovratnemu upiranju umikali v svoje domače brloge, je splošna pozornost obrnjena le tja gori. Da dosežejo tudi Francozi deloma kak uspeh, se ni čuditi; saj njih topovi tudi niso iz ilovice. Tako so se hvalili, da so na ozemlju pred Neuwillom in St. Naastom imeli veliko srečo. Naštevajo, da so vzeli 3 topove, 15 strojnih pušk, 1000 navadnih pušk, veliko zabojev, orodja, oprave, živil itd. Toda tega, kar so nameravali, da bi namreč prodrli nem-

sko bojno črto, niso dosegli. Vojskujejo se razgrizeno, a kljub temu so doživeli, kakor se uradno 14. junija naznaja, na fronti med Lievinom in Arrasom, težak poraz. **Bili so s težkimi izgubami vrteni nazaj.** Kljub temu so mislili, da bodo s silo prodali ter so napad večkrat ponovili, a doživeli so nov poraz dne 15. junija. Uporabljali so velikanske množine strelišča, napadali v gostih vrstah, toda vsi napadi so se zrušili v ognju nemških čet. Imeli so največje izgube. V Arrasu je uničenih 70 odstotkov hiš. Dne 17. junija je sovražnik zastoj poizkušal, da bi prodrl nemško bojno črto severno od Arrasa. — Severno od kanala La Basse so bile istočasno uničene angleške napadalne čete.

Na morju. »Wolffov urad« poroča, da je bil nemški podmorski čoln »U 29« od nekega angleškega parnika, ki je vozil pod švedsko zastavo, potopljen. Nasproti je pa neki drug nemški podmorski čoln zavrtel in pogreznil angleški parnik »Trafford«. — 15 italijanskih ladij se je bilo pokazalo dne 12. junija pred Dubrovnikom. Obstreljevale so železniško progo. Vlak, ki je uprav takrat držal proti mestu, je srečno utekel. Italijani so vrgli kakih sto granat, škode so pa napravili komaj za par sto kron. Čez pol ure so se sovražne ladje odstranile.

Tedenske novice.

Slavospev Ljubljani. Slovenci svoj čas misno bili bogve kaj dobrodošli med primorskimi italijansko govorečimi Avstrijci. Ljubljana jim vrača z gostoljubnostjo, ki je niso pričakovali. V Ljubljani je zdaj dosti odličnih beguncev iz Primorja, ki se prepričavajo, da smo Slovenci olikani in pošteniji ljudje. To priznava tudi z laskavimi besedami list »Lavoratore«, ki je najlepše spričalo za gostoljubnost glavnega našega mesta. Na vsaki ulici, v vsakem prostoru se sliši italijanska govornica, a povsod so domačini z Italijani vljudni, so jim postrežljivi in uslužni. — Veseli nas, da izginjajo krivi pojmi, ki so jih imeli tujci do nas.

Kakšna bo cena žitu? Sobotni »Slovenec« je pisal: »Sedanje maksimalne cene za žito ostanejo v veljavi do 31. julija t. l. Vse nove pridelke, razen tistega, kar bo kmetovalec za prihodnje celo leto neobhodno doma potreboval, si bo prisvojila uradna vojna žitna družba, in ker vse kaže, da bo letošnja letina izborna, zato je že sedaj gotovo, da bodo nove maksimalne cene, po katerih bo imenovana žitna družba pridelke pokupila, znatno nižje. Kdor ima še sedaj nepotrebno velike zaloge, naj jih pravočasno proda, če ne, bo imel veliko izgubo, in kdor bo svoje žito hitro omlatil in pred 31. julijem po stari ceni prodal, bo vsekakor več zaslužil, kakor tisti, ki bo s prodajo odlašal. Prihodnje leto ne bo pomankanja in bo pravočasno vse tako urejeno, da nihče ne bo mogel po oderuško spekulirati.«

Konec šolskega leta. Naučni minister je odredil, da se konča pouk na vseh srednjih šolah dne 26. junija. Istočasno zaključijo šolsko leto tudi ljudske šole onih mest, kjer se nahajajo srednje šole.

Obletnica. Dne 28. junija preteče leto dni, odkar je v Sarajevem zločinska roka končala življenje ljubljene prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove soproge. Mirno počivata sarajevski žrtvi v grobišču tihega gradu Arsteten, dočim doživlja Ferdinandova nevesta Avstrija grozote krvave vojske. Pobožni Dunajčani pripravijo v nedeljo 27. junija, romanje na grob v Arsteten. Z njim bo šel tudi kardinal dr. Piffl, ki bo imel na grobu službo božjo. Bog daj blagopokojnemu Ferdinandu večni mir, nam pa po skorajšnji srečni končni zmagi mirne, urejene razmere!

Na šmarno goro vabimo v nedeljo dne 4. julija, kjer bo velika mirovna pobožnost. Za časa turških bojev je Marija na tej njej posvečeni gori milostno delila vernemu ljudstvu posebno pomoč. Še se oglašja vsak dan ob pol dvanajstih šmarnogorski zvon, še stoji znamenje »Svete sobote« ob šmarnogorskem pobočju, ki oznanja dobrotno pomoč Pomočnice kristjanov v hudih časih. Tudi zdaj pohitimo na Marijino goro, da v gorečih molitvah priporočimo njemu varstvu sv. Cerkev in našo ljubo domovino. — Za spovedovanje bo pripravljenih več gospodov. Dopoldne bodo svete maše, ob 10. uri pa govor in peta sveta maša. Po sv. maši skupne molitve. Pridite! Prav toplo vabimo.

Po dolgih sedmih mesecih sta se oglašila iz ruskega ujetništva brata Jožef in France Avsec iz Zg. Kašlja (D. M. v Polju pri Ljubljani). Doma so žalovali starši in sestre, ker ni bilo toliko časa nič glasu o njih. Nahajata se v Skobelevu, Turkestan, Rusija.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil Janez Kraševac iz Straže, moravski občinski odbornik in posestnik. Bil je poprej v Przemyslu. Žena ni dobila od zahvalne nedelje nobenega pisma. Govorilo se je sploh, da je mrtev, žena je pa le upala, da se bo še oglasil, kar se je v njeno veliko radost sedaj uresničilo. Torej zopet eden, ki je »od mrtvih vstal«.

Večje število ranjencev z italijanskega bojišča so pripeljali v petek v Ljubljano.

Junaška kri. Poštene slovenske mladence so se še vselej izkazale vredne krščanskega in slovenskega imena. Sedaj v vojskinem času pa še celo hvalijo časopisi vnemo našega ženstva, ki se odlikuje po bolnišnicah, v molitvi, skrbi in delu za ranjence in za vojaštvo sploh. V najnovejšem času pa čujemo, kako so se izkazala slovenska dekleta na bojišču v tolminskih hribih kot prave samaritanke, da, kot vrle vojščakinje. Hrvatski rojak Vladimir Folnovič piše, kako požrtvovalno skrbe hkrati Slovenke za ranjence gori v višinah, pobirajo zapuščene puške, nahrbtnike in jih spravljajo na varen kraj. Če treba, donesajo vodo, mleko, kruh in druge potrebščine. To delo je tembolj hvaležno, ker je znano, da je dohod do naših postojank deloma zelo težaven in naporen. Hrvatski vojaki so navdušeni vsled pomoči slovenskih planink. Enako marljivo se udeležujejo pomoči vrli Tolminci, ki prenašajo ranjence v dolino. Vojaštvo jim je hvaležno.

Recept za dober kruh. C. kr. ministrstvo opozarja, da se na Ogrskem peče prav dober kruh po naslednjem receptu:

A) Sestavine: 2 kg koruzne moke, 1¼ kg pšenične moke (valjni mlin št. 4), ¾ kg ržene moke, 1¼ kg kuhanega pasiranega krompirja (rumen krompir je boljši kakor rižnik), 14 dkg soli, 2 dkg drož. kislega testa v velikosti zemlje, 3 litre kropa, četrta litra mlačne vode. Izdelovanje: 1¼ kg rumenega krompirja se skuha, olupli, pasira in pusti izhladiti (v kuhanem stanju iztehtati). Zvečer ob 10. uri: koruzna moka se preseje, se zmeša v 3 l vrelega kropa in napravi trdo testo, pasiran krompir se primeša in testo še enkrat dobro predela in to potem ostane čez noč v kozi. V istem času se zmeša v neških 1¼ kg presejane pšenične in ¾ kg ržene moke, v kot se napravi kravaj (Dampf) iz ¼ l tople vode, 2 dkg drož v velikosti zemlje. Ob 7. uri zjutraj: Le koruzno testo (ki je postalo čez noč mehko) zmesi s 14 dkg soli in prejšnjo maso v trdo testo. (Pred mrazom varovano ostane testo do 10. ure dopoldne, dokler se ne dene v peč. — Če je preveč vode, testo razpade.) Te vrste kruh je dober in v vsakem oziru ustrezajoč.

Kot spomin na v vojski padle junake je založila Katoliška tiskarna krasne spomenice (diplome) v obliki 40×56 cm. Risba je urejena tako, da se uvrsti lahko kratko besedilo, kakor tudi mala doprsna slika padlega. Spomenice so originalno delo domačega umetnika in naj bi krasile sleherni dom slovenskega padlega junaka. Cena 1 K, po pošti 1 K 20 vin.

— **Domače razglednice.** V založbi »Ilustriranega Glasnika« je pravkar izšla IV. skupina razglednic »Vojska v slikah«. Obsega osem slik pristnega, narodnega značaja. Snov je vzeta večinoma po Gregorčiču, kakor: »Vojakove neveste poroka«, »Vojaci na potu«, »Oj z Bogom, ti planinski svet«, »Njega nič«. Zelo značilna za sedanji čas je Vodnikova »Brambovci«. Cena za trgovce, ki naroče vsaj 100 posamihih razglednic, 6 K, za 100 kom.; pri naročilih nad 500 kom. 5 K 50 vin., nad 1000 kom. 5 K za 100 kom., pri naročilih nad 10 skupin 30 odstotkov popusta. Skupina s 16 komadi (po dve enaki sortirane) 1 K 50 vin. Pri skupinah se ozira le na predplačana naročila. Rojaki, se gajte po domačem originalnem blagu! — Peta skupina izide tekem enega meseca. Obsegala bo istotako osem slik domačega značaja, kakor: »Soči«, »Najprej zastava slave«, »Vojaci na potu«, »Pri zibelki«, »Kdo je mar?« itd.

Razne novice.

Dobro ljudstvo iz južnih Tirol se je moralo radi vojske izseliti na Češko in Moravsko. Trdnjava Trident je izpraznjena. Škof je ostal ondi. Ganljivi so bili prizori, ko se je to domoljubno prebivalstvo poslavljalo od pridno obdelanih njiv, od zelenih gor in dehtelih vinogradov. Podali so se v cerkve, kjer so prejeli sv. zakramente, potem so se pa v spremstvu svojih duhovnikov podali na kolodvore. Škof jim je podelil svoj apostolski blagoslov ter jih podprl z denarjem.

Pohvala. Vojak Emil Douth od brzolajnega oddelka je poslal z italijanskega bojišča dopisnico sledeče vsebine: ... Slovensko prebivalstvo v krajih, koder smo se vojni, zasluži vso pohvalo. Povsod so nas obsipali z darovi, osobito na Jesenicah in na Bledu. Dobro mleko nam je izborno dišalo. — Gromenje težkih topov dela na prebivalstvo čuden vtis, kljub temu pa ne zapusti rodne grude, dokler ni prislileno.

Stare junaštvo. Odkar so postali Italijani nezvesti, prihajajo na vojna poveljstva in oblasti ginljive prošnje tirolskih vojakov, v katerih se zrcili storo domoljubne Tirolcev. Žele namreč, naj bi vojaška uprava poverila brambo Tirolske domačim vojakom. Pričakovati je, da bodo junaske tirolske čete, ko opravijo delo v Galiciji, mogle nastopiti tudi proti dednemu sovražniku — Italijanu.

Slovaki — vrli junaki. Pri Marlem voju blizu S. Lucije je bil 4. junija vroč boj. Italijani so v dobrih treh urah oddali 150 težkih in prav toliko lahkih streliv in topov. Kljub temu je bilo pri našem bataljonu le šest mrtvih in nekaj ranjenih. Italijani so namo napravili naskok; petkrat so napadli in petkrat so se morali umakniti. Značilno je na naše Slovake, da jih ni bilo med zadrebavci kritih. Kakor hitro so spoznali, kako dober so zadevali, so se dvignili in kritu in strelju streljali na luske zbranice kakor na rajce, dokler jih ni umaknalo. Ko se alpinisti umirili, se jim zopet delovali ogenj gostih topov.

Korajča, pa takaj! Poročnik dr. Alojzij Juvan piše z italijanskega bojišča: »Na italijanskem bojišču se pobujam dobro. Korajča imam v Taliani malo; krogel se reže bene in tako pokakamo hrbet. Bog daj, da jih v kratkem poštemo nabrisemo. Sem na slovenski četi in vsled tega zelo vesel.«

Ruski topovalci se šli bežati iz Galicije. Ko se izvebilo o ruskih porazih zadnjih dnov, iz Rusije deset vojakov poročajo, da se ruski prebivalstvo vedno bolj razburja in da preveč vojakov odina beži, naj bi se vojska kmalu kritična. Neke častnik nastopa plemenitega staba se izjavl, da se vsi ruski častniki kraj potrditoma zmedeni in se sil, pobegniti tudi med častniškim krogi.

Na morju. Padmorski čim U 14. se je v angleških vodih zapeljal v boj z oboroženimi ribiškimi ladjami in se je praznil 44 mrd posadilce so vesili.

Novoroda v arktiki. Med Centrom in Bruselom se vrgel angleški letalac Walterford čim 7. junija šest bomb na neko Japponino arktično; se je v kratkem času upreli Japponinov se se vratal od bojniškega odredila, kter se bil na poravnavanju naslednjevele sta ga dva letalca. Izakopile se rubele pošeg samostana ex. Elindone v Centru na dia. Tudi v samostanu je vsled tega nastal prebar; ved vsed se bilo mrovit.

Je de varietna. Neke v Provencalet upeti ruski stihni zbranik se je zdel presodstveno izjavil z ruskih porazih. Topniški strelivo, dobavljeno na Avgerskem, se prepoznaje ropeljali v Bukarskino in v južnovzhodno Galicijo, kter se numeravali Rusi proizvedli, a smu jih ni zli Dunajcu predsteli. Ruski častnik sodi, da če jesuti

Rusi ne bodo mogli prodirati. Najbolj Ruse skrbe Hindenburgovi načrti.

Boji v skalovitem gorovju so zelo nevarni, posebno nevarni so pa šrapneli. V Galiciji so ruski šrapneli zelo pogosto udarili na mehka tla; če niso bile čete ravno blizu, niso napravili nobene znatne škode. Drugače je na našem goratem ozemlju ob laški meji. Tu zadenejo šrapneli zelo pogosto skale in učinek je potem dvojno nevaren. Mnogo vojakov je ranjenih od drobcev skal; ali naši vrli fantje in mošje, ki zaslužijo podporo in dobrohotnost od vseh strani, vse vzdrže. Naša ljubezen, naša hvalečnost jim je zagotovljena.

Prišlo je drugače. V Rusiji in osobito v Petrogradu so radi poročili iz Galicije zelo pobiti, ker so vse za Galicijo doprinešene žrtve ostale brezuspešne. Čete se bijejo, ne da bi se upale na zmago, nočejo ubogati in se tudi puntao. Napadajo le vsled groženj. V Rusiji razsajajo nalezljive bolezni; v Petrogradu leži na kozah do 3000 oseb, na legariu pa še več. V južni Rusiji razsaja kuga. V Petrogradu in v Moskvi primanjkuje živil in premoga, kar povzroča pohune. Vse pričakuje po vojski revolucije.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

společna hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4^{1/2}% brez kakšnega odbitka.

Uradna ure od 1. junija do 1. avgusta.

Glej inserat!

Dopisi.

iz Menišije nad Cerkezico. Kakor že nekaj let, je tudi letos na predvečer praznovanja pessa Soca Jezusovega v čarobni tleh karol velik kros na 400 metrov visokem Vintovcu nar romanil daleč po Nortranski pravniki ljubcem Jezusove. — Naj bi se upomnila, kar je ta dan marsikdo iskreno pravi. O Soca Jezusove, vama tuz v let tudiš časih.

Bojarska Bistrica. Tudi k nam se je potrdili sarkim dežem glavac dr. Šušteršič, kar tuz se silni narvesellio. Naši mošje so se v tako obilnem slovu obrali, da se bil odročem prstur velike premaniben. Pačivo smo sordili obarusskemu nagovoru, v katerem nam se počal mlilo početnih ponastil na sedumi visokim čas. Obilni bil nam se tudi, da bi dežem odber presedreval, da čudimo početno kuruzo. Zvuben nagovor se je narvali z usom zaupanjem smo se obratali v svojih težnati

do vzornega našega voditelja, Gospod župan se mu je zahvalil za njegov veliki trud, mu izrekel vdanost ter ga prosil nadaljnje naklonjenosti. Po lepo uspelem shodu so se naši ljudje pomirjeni in potolaženi razšli.

Gospodarske vesti.

Gospodarski in tržni pregled.

V bankah in nekaterih hranilnicah tozijo, da imajo preveč denarja, katerega ni lahko dobro naložiti. Predlagalo se je že, da bi se znižala obrestna mera, kar bi zelo pomnožilo nezaupanje proti hranilnicam. Res je zdaj med ljudmi veliko denarja. Na kmetih so precej dobili za žito in živino, nekaj je pa tudi podpora, katero dobivajo oružine vpoklicanih, prinesla. — Mnogi tičijo denar doma, drugi so ga prinesli v hranilnice. — Spomladi in poleti se je druga leta veliko zidalo. Nove hiše, poprava starih, izboljšanje hlevov in naprava kapnic in gnojnih jam se od leta do leta množi. Letos se skoro nič ne zida. Domači zidarji so pri vojakih, laški pa v sovražnih vrstah. Spomladi se je navadno vselej veliko sveta prekupilo, letos skoro prav nič. Denar, ki se je čez zimo nabral, je ostal neporabljen in pritiska zdaj s svojo množino na denarne zavode, ki morsio ves naloženi denar obrestovati. — Ali bi kazalo vsled tega znižati obrestno mero?

Gotovo bo vojske kmalo konec. Takrat bo treba vse popraviti, kar se je zdaj končalo, zidati, kar se je zdaj zamudilo. Mesto padlih bodo prišli mnogi naši iz Amerike. Koliko se bo rabilo v deželah, kter zdaj vojska diva, je samo ob sebi jasno. Šlo bo za več milijard denarja. Tudi država bo rabila zelo velike vsote posojila. Denar se bo prav lahko porabil, če za domače potrebe ga ne bo doma lahko dobili. Obrestna mera se bo vsled tega povisala, kakor vselej, če denarja primanjkuje. Ko bi hranilnice zdaj znižale obrestno mero, bi same odpirale vrata bankam tudi v kmetki vasi, ker bodo banke hotele denar dobiti po visoki obrestni meri, kterkoli se bo mogel dobiti. Boli se torej prav, če se v tem času malo potrpa, saj bo kmalu bolje.

Država se dala vomo posojilo po 4^{1/2}%, torej se obrestne naloženi denar malo mam kakor po 6 odstotkov. Privedovali so tudi, da si imajo nekatere banke pomagati. Z naloženim denarjem kupijo državne zadolžnice, ki se obrestujejo zelo visoko; kar pa rabijo same gotovine, dobiti od avstro-ogrske banke, ki daje na te zadolžnice 75 odstotkov, torej četrtino vrednosti po prav niški obrestni meri. Brez truda se tako nekaj tisočev zasluži.

Kakor zdaj kaže, bomo uteli v kratkem državni monopol na žito. Naši in ogrski ministri so menda že dogovorjeni. Nam se zaradi Mašarov zadeva o monopolu ne vli prav zanimiva. Zdal se bodo mogli prekupiti žita na tuje prodajati. Pokazalo se bo, da imamo za domačo rabo popolnoma zadosti. V sever deželah, posebno na Čekem in Moravschem, se imeli bučo suši. Ker se bilo v zadnjem času precej dežilo, so si setve opomogle. Pri nas in na Ogrskem pa kaže tako lepo, kakor že leta

poprej ne. Cena žitu bo zelo padla. — V Ameriki so koncem zime dajali za 100 kg pšenice 27 mark, začetkom junija je bilo treba plačati za pšenico, ki bi se dala še le septembra, le 17 mark. Pri nas so plačevali za 1 mernik tudi do 20 K. Če ima kdo še kaj starega blaga, naj ga le hitro odda, da ne bo preveč na škodi. Na Ogrskem in v Rumuniji so prve dni junija že pšenico želi.

Pozimi so po naših mestih in tudi drugod mislili, da nam bo spomladi zelo zmanjkovalo krompirja. Uboge puje so proglasili za resnega sovražnika, ker pojedó toliko človeške hrane, žita in krompirja. Na Nemškem se je prepovedalo prašičem krmiti žito in krompir. Vlada je dala občinam dovoljenje, da so smele prašiče kmetov tudi razlastiti in jih plačati po primoroma nizki ceni. Na milijone prašičev so tako potokli. Pri nas nismo šli tako daleč, vendar se je prepovedalo dajati živalim človeško hrano. Zdaj se je izkazalo, da je bil strah popolnoma prazen. Krompirja je toliko ostalo, da ga zdaj še porabiti ne morejo. Pri nas so samo pri špirtu prihranili 15 milijonov kvintalov krompirja. Na Nemškem se ga bo veliko pokvarilo. Začeli so ga v posebnih pečeh, nekateri pa tudi na solncu sušiti. Nemška vlada je naglo preklcala one ukaze zaradi prašičev in kmetje si zadovoljno manejo roke: »Spoznali so svojega kozla, kar smo mi že pravili.« Sploh je jako nevarno, če dajejo podatke za množino pridelkov ljudje, ki gospodarstva prav nič ne poznajo in poročajo vse le približno. — Ko je vlada hotela letos izvedeti, koliko imamo živine, je ukazala občinam, naj vse popišejo. Vsak je moral sam priti in povedati, kaj ima. To je bilo zanesljivo. Tako bi se moralo tudi z žitom napraviti. Vsak gospodar ve natančno le za svoje polje, koliko ima žita vsejanega. V celi okolici poznam prav dobro polje. Toda še za najmanjšo vas bi si ne upal zapisati, koliko imajo vsejanega žita vsake vrste. To bi mogel le sam gospodar napraviti. Tak popis so imeli poprej na Francoskem za vino in druge pridelke. — Ko je enkrat žito omlačeno, more tudi le gospodar natančno povedati, koliko se je pridelalo. Saj svoje mernike vsak natančno izmeri. Da pa ne bo kdo tajil, naj se obenem pove, da bo le dal državi, trej vojski, in revežem po drugih krajih, česar sam ne bo rabil. Kmet mora imeti 1 kg žita na dan za vsako odraslo osebo. Če se to kmetu pusti, bomo letos vendar imeli za vse cesarstvo zadosti domačega pridelka. Žita bo veliko, prav veliko tudi fižola. Povsod so ga še enkrat toliko sadili, kakor druga leta.

Kmetovalci, pozor!

Akcija, ki jo je začel deželni odbor s c. kr. kmetijsko družbo, da bi pridobil goriske begunce za košnjo na Kranjskem, se žal ni posrečila, četudi je c. kr. poljedelsko ministrstvo to namero intenzivno podpiralo. V zadnjem trenutku so se namreč pokazale take tehnične ovire, da bi utegnili vsaj za košnjo biti prepozno, če bi se čakalo na odstranitev ovir. Kmetovalci pa se opozarjajo, da je c. in kr. vojno ministrstvo in c. kr. domobransko ministrstvo dogovorno s c. kr. poljedelskim mi-

nistrvom dovolilo, da se smejo dovoljevati samostojnim kmetovalcem, oziroma njihovim družinskim članom in kmečkim delavcem žetveni dopusti, če so dotični vojaki že pri dopolnilnih četah za bojiščem. Dalje sta omenjeni ministrstvi dopustili, da se smejo dati za košnjo, žetev in mlačvo občinam pa tudi posameznim posestnikom vojaški oddelki po 20 mož z enim podčastnikom na razpolaganje.

Prošnje za dopuste naj javijo dotični vojaki osebno pri svojem poveljstvu ali pa njihovi domači pismeno potom političnega okrajnega oblastva. Delavci, ki so bili vpoklicani na podlagi zakona o vojnih dajatvah, imajo glede žetvenih dopustov iste pravice kot vojaki. Samostojni posestniki se smejo odpustiti le za lastno posestvo. Med dopustom uživajo vojaki vse pristojbine ter se jim pred nastopom dopusta izplačajo na roke.

Čas dopusta je določen na 14 dni. V kolikor službene razmere dopuste, se potovanje ne vračuni v dopustno dobo. Dopustna doba za ono vojaštvo, ki z ozirom na uvrstitveni rok služi že delj nego štiri tedne pri nadomestnih bataljonih (kompanijah), dalje za ozdravljeno vojaštvo in za vojaštvo, ki ni sposobno za bojišče in ki je pri nadomestnih četah ali zavodih, se po razmeri vojaške dopustnosti lahko določi z največ tremi tedni.

Za delavske oddelke do 20 mož lahko prosijo občine pa tudi posamezni posestniki potom okrajnega političnega oblastva. Stanovanje in hrana za delavske oddelke mora preskrbeti dotična občina, oziroma posamezni posestniki. Za to pa dobi občina plačano kvečjemu toliko, kolikor bi znesla pristojbina v stalni garniziji dotičnega moštva. Glede uporabne dobe za take delavske oddelke veljajo tista določila, kakor za dopuste. Vsakemu vojaku pa se mora od delodajalca plačati doklada, ki odgovarja v kraju navadni mezdi.

V posebnih ozira vrednih slučajih dovoljuje končno c. in kr. vojno ministrstvo oziroma c. kr. domobransko ministrstvo oprostitev samostojnih kmetovalcev, gospodarstvih uradnikov kmetijskih zadrug za časovno omejeno dobo. Tozadevne prošnje se morajo vlagati vedno pri okrajnem političnem oblastvu, ki jih po izvršenih poizvedbah predloži neposredno c. kr. poljedelskemu ministrstvu. Na prošnje, ki se pošljejo naravnost na ministrstvo, se ne bo oziralo.

Končno se še omenja, da dopusti, odposlanje delavskih oddelkov in začasne oprostitev za politične okraje Radovljica, Kranj, Logatec in Postojna po dosednji odredbi niso dopustne.

Strojniki in kurjači za kmetijske stroje po poklicu.

Poleg akcij, ki jih je vojno ministrstvo dogovorno z ministrstvom za deželno brambo odmenilo v ta namen, da se zagotovo opravijo in izvrše vsa žetvena dela (dopusti za žetev in priskrba oddelkov delavcev za žetvena dela), je v pospešitev žetvenih del odločilo tudi to, da bo dalo občinam, posestnikom in lastnikom mlatilnih strojev na razpolago strojnike

in kurjače za kmetijske stroje po poklicu, ki so v vojaški službi.

Strojnike in kurjače za kmetijske stroje po poklicu je odpustiti z 20. junijem v tiste občine, v katerih so nazadnje opravljali svoj poklic, če verjetno dokažejo, da so tega poklica. Prav tako je dati dopuste, če se začasno lahko utrpe, ljudem, ki so strojniki in kurjači za kmetijske stroje po poklicu in delajo sedaj na podstavi zakona o vojnih opravkih in dajatvah po tovarnah in pri obratih ali opravljajo tudi kaka druga vojna dela. Te dopuste je dati strojnikom in kurjačem za kmetijske stroje po poklicu do konca septembra. Dopusti so izključeni za politične okraje Radovljica, Logatec, Kranj in Postojna.

Osebe, ki ne bi opravljale dotičnih del, morajo politična oblastva oziroma občine prijaviti njih nadomestnim oddelkom, ti jih morajo pozvati k sebi ter jih kaznovati.

* * *

Tečaj za strojnike pri strojnih zadrugah se bo vršil v Št. Vidu nad Ljubljano. Prične se v sredo, dne 30. junija in traja en teden. Poučevalo se bo o sestavi motorjev in drugih strojev, o mlatenju in o rezanju rezanice. Pouk je brezplačen; stroške za hrano in stanovanje pa mora nositi vsak udeležnik sam. Ti stroški bodo znašali na dan 2 K 40 vin. Udeležniki naj se zglašajo pri županstvu v Št. Vidu nad Ljubljano in naj vsak prinese s seboj izkazilo svoje zadruge.

Vabilo na redni občni zbor »Živino-rejske zadruge« v Velikih Laščah, ki se bo vršil dne 29. junija 1915 ob 1/23. uri popoldne v dvorani zadrugnega doma. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1915. 3. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Slike in črtice z bojišč.

Ne navaden prizor v Karpatih.

Neki častnik sporoča: Na božični dan smo ves dan hodili ter prišli v hribovsko semoto. Okolica vsa zasnežena. Ko se zmračilo, se začno vojaki pomenkovati o gvetem večeru. Bilo nas je veliko. Celi polki so se vrstili po slabi cesti, ki se je vlačila v serpentinah nizdoli. Bilo je že temno kakor v rogu, ko dospemo v široko dolino. Prvi pešci se bližajo podobi Matere božje, ki je samovala v preprostem, iz kamna izsekanem znamenju. Iz prvih vrst skoči vojak, stopi k Marijinemu znamenju, ostrže sneg od podobe, prižge svečo ter jo postavi pred podobo. Kmalu se je približalo več vojakov; vsak vzame svečo iz nahrbtnika, pa jo prižgano podari Mariji. V par minutah je bilo znamenje polno lučic. Vojaku je sveča v zimskih, dolgih in mrzlih nočeh dragocena reč, kljub temu se jih je zelo veliko oglasilo, da so jo darovali nebeški Materi. Ko pred podobo ni bilo več rorstora, vtakne nekdo svečo zraven znamenja v zasnežena tla. Tako je storilo zopet nešteto drugih, ki so mimo marširali; kajti za počitek ali odmor ni bilo časa.

Čedalje več lučic se je svetlikalo v temi noči tam na sneženi odeji. Ozirali smo se radovedno nazaj na čaroviti prizor. Morje lučic je raslo in raslo. Bilo jih ni na sto, ampak na tisoče. Šli smo svojo pot prej, ki se je jela zopet dvigati. Oči so nam venomer uhajale nazaj na razsvetljeno ravan, kjer se je še vedno vrstilo moštvo. Tiho, brez govorjenja je vtaknil še marsikdo svojo svečo v sneg poleg drugih lučic kot iskrenoprosječ dar nebeški Materi in kraljici. Polahno je jelo snežiti. Snežinke so se motale in vrtele v razsvetljenem ozračju. Še dolgo smo se nemo in tiho ozirali nazaj k Mariji v lučicah z gorečo prošnjo v srcih: »Ljuba Mati božja, čuvaj, varuj nas!«

Prav tako kakor ti naši vojaki, ki so v zimski noči marširali v karpatsko bitko, hodimo tudi mi po trnjevi poti v mrklo in nevarno bodočnost in ne vemo, kaj nas še čaka. Toda imamo znamenje ob tej žalostni poti, ki v njem prebiva kakor v majem golobnjaku — ne mrtva, kamenita podoba, marveč pravi živi Jezus, s svojim ljubeznim in usmiljenim polnim Srcem in s svojo božjo vsemogočnostjo. Posebno zdaj v juniju nas vodi pot cerkvenega leta mimo tega »spomenika ljubezni«. Marsikdo iz naših vrst je že skočil tja pred ta spomenik in mu prižgal svečo krepke molitve. Prvi je bil naš cerkveni poglavar, pač Benedikt XV., ki nam je velel zažigati kadilo molitve in klicati: »Daj nam, o Gospod, mir, kakršnega svet ne more dati, da bomo, vdani Tvojim zapovedim, zavarovani pred sovražno nevarnostjo in v miru živeli!«

Prižigajmo tudi mi lučice goreče molitve. Molimo za srečno zmago našim vojakom, prosimo za varstvo domovine, za izpreobrnjenje razkolnikov in vseh sovražnikov katoliške Cerkve, za naše škofe in duhovnike, ki imajo osobito v sedanjih dneh sila težko nalogo. — Gospod varuj nas kuge in lakote, varuj naše vojake; reši nas!

Bratske pozdrave

pošilja tajnik dobriškega »Orla«, Janko Pekelj z italijanskega bojišča. Sporoča, da je bil izpočetka s svojimi tovariši šest dni v strelskih jarkih, in sicer do kolen v vodi. Sovražnik jim ni prizadejal nič hudega, kajti padel je 30. maja izmed naših samo en mož (zadela ga je sovražna krogla), ranjen pa ni bil nihče. Italijani pa so imeli 25 mrtvih pred strelskimi jarki in neznano ranjenih. »Tudi ta sovražnik,« tako se končava pismo, »ne bo opravil nič proti nam.«

Naši Orli se odlikujejo.

Desetnik Mat. Završnik piše z bojišča med drugim: Naznanjam, da sem z velikim veseljem prejel poslano mi »Mladost«. Čut ponosa me je prevzel, ko sem videl zopet enkrat znak Orla s križcem; to je bilo zame tolažilo v trpljenju, ki ga moramo prestajati tukaj med grozovitim vojnim metežem. Tukaj med poljskimi regimenti je veliko Slovencev, pa tudi dosti Orlov. Ko sem iz zavoja vzel »Mladost«, se je čulo od vseh strani: »Orlovska »Mladost« je tukaj! Hvala Bogu, da jo zopet enkrat vidimo!« Kmalu sem imel dosti sobratov okrog sebe, ki so me jeli

prositi, naj jim jo posodim, ko jo preberem. Tak list nam je v veliko tolažilo v tem hudem času, ko imamo tako grozovite boje okrog Premiseljna. (Pismo ima pečat z dne 25. maja.) Imamo dolge marše, okušamo lakoto in žejo in sploh kar je hudega na tem svetu. Pa kljub temu imamo še vedno orlovski pogum, ki nam ostane do konca vojnega meteža. Kar nas je tukaj Orlov, smo že skoraj vsi prejeli po eno šaržo, čeprav smo sami taki, ki smo šele 16. januarja odšli med vojake. Jaz sem se doma malo več pomudil v telovadnici, sem pa že dvakrat napredoval v tem kratkem času. Toliko pomore poštemu slovenskemu mladeniču Orel pri vojaki. Mislim, da se bo po končani vojski mladina malo bolj zanimala za našo orlovsko organizacijo, ki je vsakemu slovenskemu in poštemu fantu potrebna. Ni mi žal za ure, ki sem jih prebil v telovadnici. Imam ženko in eno hčerko doma, ki se moram zanje zanimati, a tudi Orlu sem posvetil svojo pozornost in ljubezen. Dasi sem pustil doma svoje drage, da grem branit domovino in milo Avstrijo, pa se radi tega ne čutim nesrečnega, marveč zadovoljnega in ponosnega, ker vem, da nam bo ljubi Bog kmalu dal zaželjeni mir in upam, da ga bom dočakal.

Vtisi in dogodki slovenskega vojaka.

(Iz pisem sedlarskega mojstra Franca Korče iz Hotečrsice.)

Draga žena! Zopet mi je dana prilika, da Ti površno opišem življenje svojega zimskega bojevanja v Galiciji in v Karpatih. Kakor so nam ruski ujetniki pripovedovali, so imeli Rusi namen o zadnjem Božiču na Dunaju zajtrkovati; a jih je močno goljufalo. Veš, ti rjavci imajo božične praznike 14 dni pozneje kakor pri nas, pa še prezgodaj so jih imeli. Namesto zajtrka na Dunaju smo mi imeli zanje pripravljen zajtrk iz svinca in šrapnelov, s katerim smo jih okrog mesta Tarnov prav do vrha nasitili; skušali so z vsemi močmi prodreti, a ves njihov napor je bil zastoj. Ko so videli, da se tu ne dá nič doseči, so dobili še novih moči in so jo skušali tudi po drugi strani zviti. Prišli so bili že daleč na Ogrsko, a tudi tega mi nismo mirno gledali. Naložili so nas na vlak v Brzesko, četo za četo. Kmalu smo prišli tem rjavcem zopet pod nos. Izvahali so nas hitro ter spoznali, kaj jim preti. Obrnili so nam zopet hrbet in bežali so z Ogrskega čez Karpate. Sledili smo jim lahko brez zemljevida, ker je bil sneg. Koder so šli ti rjavci, so vse hiše požgali in večinoma vse razbili. To je bilo meseca februarja. Takrat je bil še kratek dan in smo morali zasledovati tudi v temi. Že pozno v noč smo dospeli v neko požgano vas, imenuje se menda Tatarsu; mraz je bil hud. Prenočevati smo morali na prostem v snegu. Naš gospod nadporočnik nam je zaukazal, da moramo biti pripravljene vsak čas, kajti Moskali so blizu. Drugi dan smo jih zopet podili naprej čez hribe in doline; seveda je marsikateri izmed njih med begom za vedno oblezla, sempatje smo jih tudi kaj ujeli. Za mestom Nadvorna so se pa kar naenkrat v bran postavili. No, mi smo jih

zopet nasitili s svincom in okrepčali s šrapneli; privoščili smo jim dober tek do Stanislava. Tudi to mesto so morali kmalu zapustiti. Vedno so se morali umikati med grmenjem naših topov; umevno, da tuji ruski niso molčali. Most čez reko Lomnico so nam porušili. Divizija je poslala batalijon hrabrih Hrvatov 26. pešpolka k nam. Vodo smo nato brez mostu prekorajčili. Seveda je bila precej široka in na nekaterih krajih tudi jako globoka. Izbrali smo si bolj plitvo, pa smo vendar bili čez trebuh v nji. Hvala Bogu! Srečno smo jo prebredli, dasi to v mrzlem zimskem času ni nič kaj prijetno. Vsi premočeni smo dospeli pozno v noč v neko vas, v bližino ruskih rjavcev. Dobili smo povelje, da se moramo najprej dobro posušiti in ogreti. Teга ukaza smo bili pač veseli. Hiše pa tukaj niso take kakor so v naših krajih. Tukajšnji prebivalci, Poljaki se menda imenujejo, imajo vse premoženje v eni sobi. V kotu je ena velika postelja, boje ležišče za vso družino. Pod posteljo pa imajo svoj brlog koze in ovce. Peč imajo tako narejeno, da se vse notri v hiši kuži in kuha. Na peči je prostor za gospodarja in gospodinjo, ki gori pridno pušita vsak iz svoje pipice. Otrok je povsod dosti. Za delo so pa leni; rajši so strgani in lačni, kot da bi kaj delali. Njih hrana je večinoma krompir. Obleko imajo tako, da se jim je kar smejati. Še ene vrste živali imajo ti ljudje več kot preveč: to so lažice, kakor jim pravi Hrvat.

V tej vasi smo torej sušili obleko do polnoči, potem smo se zopet pripravili za boj. Šli smo proti drugi vasi, kjer so se bili ustavili Rusi. Kake tri kilometre pred njimi smo postavili topove ter smo jim pričeli voščiti beli dan, da se je kar zemlja tresla. Reveži niso vedeli, da smo jim že tako blizu. Bilo jih je tam do sile dosti, tako da se nismo upali naprej, ker nas je bilo premalo. Drugi dan smo dobili pomoč in smo streljali, da se je vse treslo. Sesi-krat so ruski rjavci napravili bajonetni naskok na nas, a vsak naskok smo hravno odbili. Bilo jih je pa že kot listja in trave. Zdelo se je kakor da lezejo kar iz tal, zato je prišlo povelje, da smo se umaknili nazaj v neko hribovje v zakope, kjer smo se brjevali skoro celi mesec marec.

Bil sem že večkrat v smrtni nevarnosti, ki pa me je iz nje očito le Bog rešil, kateremu se nikdar dosti ne bom mogel zahvaliti. Tako n. pr. se je zgodilo, ko sem s svojim topom streljal na sovražnika, da je v hipu priletela sovražna granata in udarila s tako močjo v moj top, da ga je popolnoma razneslo okrog mene na vse strani, sam sem pa ostal nepoškodovan. Teга ne bom pozabil, dokler bom živ.

Tako sem torej prav ob kratkem opisal svoje dosedanje trpljenje. Seveda izprvega, dokler so Rusi zmagovali, je bilo v resnici tako hudo, da se ne dá popisati. Zdaj pa Rusom mnogo, mnogo slabše prede, kot je poprej nam. Poraženi so po celi bojni črti. Samo 4. maja smo jih ujeli 30 tisoč, 6. maja 100.000 itd. Koliko je pa mrtvih, Bog zna. Enkrat sem videl, ko so Rusi v Karpatih hkrati naložili 16 vagonov samih mrličev; in to se vedno ponavlja, tako da če ne lezejo nazaj iz tal, jih mora prav kmalu zmanjkati.

Tedenska pralika.

25. junija.

1. Sv. Vilfons, opat.
2. Sv. Procop, škof.
3. Blaženi Ivan, pasčavnik, je živel na Češkem v tešinskih gozdih. Pred svojo smrtjo je napisal, da je sin Tesimirus, kralja Hrvatov, in da je bil 42 let iz svoje domovine. Umrli l. 882.
Solnce v. 4. u. 02 m. — z. 8. u. 02 m.
Luna v. 6. u. 54 m. — z. 1. u. 34 m.

26. junija.

1. Sv. Janez in Pavel, brata mučenca. Ob času cesarja Julijana Odpadnika ju je Terencij, načelnik cesarske straže, dal v ječi obglaviti ob enem s sv. duhovnikom Krispinom, z diakonom Krispinianom in s pobožno gospo Benedikto l. 362.
2. Sv. Vigili, mučenec in škof v Tridentu (365-400), deželni patron v tridentški škofiji.
3. Sv. Antelm.
4. Sv. Pelagij.
5. Sv. Rudolf, škof.
Solnce v. 4. u. 03 m. — z. 8. u. 02 m.
Luna v. 8. u. 04 m. — z. 2. u. 26 m.

27. junija.

1. Sv. Vigili, škof.
2. Sv. Anekt.
3. Sv. Krescencij.
4. Sv. Ladislav, ogrski in hrvaški kralj, deželni patron na Erdeljskem, umrl l. 1050.
5. Sveta (ali blažena) Ema, koroška grofica, rojena na Pilštanju v kozjanski dekaniji na Štajerskem, je bila sorodnica sv. Henrika in sv. Kunigunde, ustanovila veliko dobrotelnih zavodov, tudi krški škofiji je postavila temelj in umrla l. 1027.
Solnce v. 4. u. 03 m. — z. 8. u. 02 m.
Luna v. 8. u. 56 m. — z. 3. u. 35 m.

28. junija.

1. Sv. Irenej, škof, je bil mučen ob času cesarja Septimija Severa l. 202, v Lijonu na Francoskem.
2. Sv. Leon II., papež, je bil rodом iz Sicilije, pospeševal humanitetne znanosti, t. j. grške in latinske spise, godbo in s tem zaslovel med tistimi, ki so nam ohranili antiško književnost. Umrli l. 683.
3. Sv. Benigen, škof v Utrehtu.
4. Sv. Argimir, mučen v Kordovi.
5. Sveta Tehilda, francoska princesinja.
Solnce v. 4. u. 03 m. — z. 8. u. 02 m.
Luna v. 9. u. 34 m. — z. 4. u. 57 m.

29. junija.

Sv. Peter in Pavel, apostola. — Peter, njegovo grško ime pomeni »skala« (torej: Skaljko), se je izvirno imenoval Simon in je bil ribič ob genezarskem jezeru. Gospod ga je kmalu poklical med svoje učence in Simon je postal prvi zaupnik Kristusov in po Gospodovem vnebohođu, ko je prejel simbolično znamenje ključev, je postal poglavar sv. Cerkve. Bil je odkritosrčen, jako dober, v dobroti celo prenašel. Sv. Cerkev je vodil in vladal največje delo svoje življenja. Bil je v Jeruzalemu, potem v Antiohiji, od l. 54. pa stalno iz Rima kot prvi papež. Napisal je dva lista cerkvam v Mali Aziji. Svoje spomine na Zveličarja je narekoval svojemu spremljevalcu in zaupniku sv. Marku, tako da je evangelij sv. Marka pravzaprav evangelij sv. apostola Petra. Cesar Neron ga je dal križati, po želji sv. Petra z glavo dol, l. 67. Na njegovem grobu je zgrajena največja katedralna cerkev.
Solnce v. 4. u. 04 m. — z. 8. u. 02 m.
Luna v. 10. u. 01 m. — z. 6. u. 22 m.

30. junija.

1. Spomin sv. Pavla, apostola. Pavel, apostol narodov, je bil rojen Jud v Tarzu, mestu v Mali Aziji. V Jeruzalemu se je izšolal pri slovečem Gamalielu. Bil je izborno omikan in goreč pristaš Farizejev, zato je v začetku strastno preganjal kristjane. Na potu v Damask se je izpreobrnil in potem postal res izvoljena posoda božja. Pridi goval in sv. vero razširil je v Mali Aziji, na Grškem, Laškem in Španskem, na raznih srednjemzemeljskih otokih, končno pa je svoje življenje venčal z mučeniško smrtjo l. 67. po Kr. v mestu Rimu, kjer je bil obglavljen. V sv. pismu je njegovih 14 izvrstnih sv. pisem, ki se čitajo vsak dan v mašinskih molitvah in pri sv. maši.
2. Sv. Oton, spozn.
3. Sv. Bazilid.

4. Sveta Lucina.
5. Sv. Emilijana, devica.
Solnce v. 4. u. 04 m. — z. 8. u. 02 m.
Luna v. 10. u. 22 m. — z. 7. u. 47 m.

Svečevac vojske 15. sešitek se je zakasnil, ker je bil urednik nenadoma poklican v vojaško službovanje. Sešitek izide v par dneh.

Ij Doslej najlepše kinematografične predstave bodo pač prihodnje dni v »Kino Central« v deželnem gledališču. V soboto, v nedeljo in ponedeljek predstavlja kolosalno sliko v štirih oddelkih: »Juna — biser Ganga«. Prizori te predstave so uprav pravljicne krasote, dejanje živo in napeto. Za praznik sv. Petra in Pavla pa je pripravljena največja pridobitev kinematografije v tej sezoni, uprizoritev »Judite iz Betulije«, velike drame v 4 dejanjih. Kdo ne pozna povesti o lepi Juditi iz Betulije, ki je vzela glavo Holoferno, da je rešila svojo domovino. Vse tedanje dogodke, vse tamošnje kraje, tamošnje ljudstvo, njegovo tedanje trpljenje in bóli nam oživi ta velikanska slika, ki je pač doslej največja senzacija v letošnjih predstavah. — Več lepaki in letaki na ljubljanskih vogalih.

Svarilo. Kdor hoče imeti zanesljivo, vedno točno idočo uro, naj nikar ne kupuje kakih cenih bazarskih ur, ki se vsake tri dni enkrat ustavi, temveč naj piše tvrdki H. Suttner, Ljubljana 1, in zahteva cenik. V ceniku najde bogato izbero ur »lko« (lastna znamka tvrdke Suttner) kakor tudi drugih ur samo boljše kakovosti.

Najnovejše vesti.

Boji pri Plavah.

Dunaj, 21. junija. (Kor. urad.) Iz vojne časnikarskega stana se poroča: O zadnjih bojih za prehod pri Plavah se objavljajo sledeče podrobnosti: Italijani so obstreljevali več dni s 100 topovi naše postojanke. Tretja italijanska divizija je šla nato naprej. Naši pešci so pustili z neomajljivim mirom sovražnika, da se je približal blizu, nato so pa otvorili morilni ogenj. Italijani, v katerih vrstah se je nahajalo veliko borilcev iz Tripolisa, niso kljub velikim izgubam opustili prodiranja. V ljutem bojnem vrvenju, med katerim so se borili s puškinimi kopiti, z lopatami, s kamni, z noži in celo z zobmi, so se izjalovili trije sovražni napadalni naskoki. Po zlomljeni odporni sili so se Italijani umaknili in so pustili na bojišču veliko številno mrtvih in ranjencev.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. junija. Uradno razglasaajo: Naše hrabre čete so ponoči na 20. junija pri Plavah zopet odbile dva italijanska napada. Neki italijanski častnik je prišel tu z belo zastavo in s trobentačem, da poroča o prošnji poveljnika svoje brigade. Ker se ti osebi nista mogli izkazati s pismenim pooblastilom kot zastavonoši, sta bili prijeti in sta vojna ujetnika.

Severozahodno od Krna je bil vržen sovražnik iz postojanke v nekem prelazu. Ob tej priliki so se posebno odlikovali oddelki debrecinskega honvedskega pešpolka.

Naša težka artiljerija je posegla uspešno v gorski boj na koroški meji.

Neki napad v prostoru vzhodno od Plöckena je ostal, kakor vedno, brez uspeha.

V tirolskem obmejnem ozemlju se ni pripetilo nič bistvenega. Ogenj italijanske težke artiljerije na naše utrdbe je brez vsakega učinka.

Naše torpedovke so 19. junija uspešno obstreljevale tanke in pristaniške zgradbe v Monopoli.

Naša pomorska letala so metala bombe in so poškodovala kolodvora v Baru in Brindisi.

Dunaj, 21. junija. Uradno razglasaajo: Zvezne čete so, zasledujoč sovražnika, prišle do Zolkiewa, ki je blizu Lvova, in južno od mesta do potoka Szczerek. Ruske sile, ki stoje v tej črti, povsod napadamo.

Pri Mikołajevu in pri Zydaczowu se drži sovražnik ob Dnjestru.

Čete Pflanzlerjeve armade so zopet odbile ljute napade Rusov južozahodno od Potokzloty z najtežjimi izgubami za sovražnika.

Sicer je položaj na severnem vzhodu neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. junija. Uradno razglasaajo: Mackensenove armade se vojskujejo okoli Lvova in Zolkiewa. Rawaruska je v naših rokah. Sovražnik je bil včeraj napaden in vržen zahodno od Raweruske. Na bojišču med Janowom in severno od Magierowa je bilo 19. in 20. junija ujetih približno 9500 Rusov in zaplenjenih 8 topov in 26 strojnih pušk.

Berlin, 21. junija. Uradno razglasaajo: Na zahodnem robu Argonov smo prešli na napad. Würtemberžani in severnonemška deželna bramba je vzela z naskokom na 2 kilometra široki bojni črti več obrambnih črt, ki so se nahajale ena za drugo in so zadali Francozom ob njihovih neuspešnih protinapadih najtežje izgube. Plen tega boja znaša 6 častnikov, 623 mož ujetih, kakor tudi 3 strojne puške in 3 metalce min.

Z vrhov ob reki Maas so izvedli Francozi na naše postojanke zahodno od Le Eparges pet močnih napadov, ki so se zlomili zahodno od ceste v našem ognju. Vzhodno od ceste je vdrl sovražnik v dele naše postojanke. Deloma smo ga zopet prepodili.

Sovražni napadi v Vogezih so bili krvavo odbiti v dolini Hecht in južno od tam. Ponoči smo po načrtu izpraznili Metzeral, da se izognemo nepotrebnih izgub. Francoska artiljerija je Metzeral razstrelila v razvaline.

Najvišje vojno vodstvo.

To in ono.

Zopet napad na neutrjeno mesto. Francoski letalci so 15. junija napadli mirno mesto Karlsruhe. Ubili so z bombami 19 oseb; 14 jih je bilo nevarno, veliko pa lahko ranjenih. Od tričetrt na 7 do tričetrt na 8 so plavala sovražna letala v veliki višini nad Karlsruhem. Bombe so padale osobito v tiste mestne dele, ki leže blizu gradu. Na nekaterih cestah so povzročile veliko škodo. Na Erbprinzenstrasse so bile ubite štiri osebe. Vojaške škode bombe niso povzročile. Ne more se odkloniti sum, da so nameravali napasti grad velikega vojvode, v katerem stanuje zdaj švedska kraljica. Palačo mejnega grofa je zadela ena bomba.

× × ×

Mlada gospodinja v mestu. Lenčka, zakaj so pa danes jajčka tako drobna? Povej vendar branjevki, naj pusti, da bo kokoška zanaprej dalj časa sedela na jajcih.

Izkušnja ga je zmodrila. Sodnik priči: »Vi ste torej bili navzoči, ko sta se ta dva zakonska sprla. Kakšen vtis je to napravilo na vas?« — Priča: »Gospod sodnik, ta vtis, da se moj živ dan ne bom oženil.«

Dvoumno. Pekovski vajenec: »Gospod, kupite preste!« — Gospod: »Bi, pa nimam nič drobiža.« — Vajenec: »Boste pa jutri plačali.« — Gospod: »Kaj pa, če do takrat umrjem?« — Vajenec: »E, saj ne bo veliko škode!«

Težave rezervistov. Pozdravljanje, to je sitnost, včeraj je bil civilist, danes je vojak, in zgori se mu pogostoma, da privzdigne kapo, kakor poprej v tistih lepih časih, ko ni še bil skuhal Lah svoje polente. Tako se je godilo tudi Štefanetovemu Nacetu, ko je oblekel cesarsko suknjo. Bil je sicer v civilu trgovski pomočnik, in ž njim vred je oblekel sivo uniformo tudi njegov gospodar, Štefanetov sreča svojega majorja, prijaznega gospoda, ki je kupoval v civilu pri njih. Gre in se mu prikloni globoko in sname kapo. Major se je nasmehnil, mu je mignil, da stopi bliže, in mu pojasnil, da ne pozdravlja vojak vojska tako. Ves »zgrevan« gre Štefanetov svojo pol, kar sreča svojega gospodarja. Postavi se po vseh vojaških predpisih in salutira, da je bilo veselje. Ali gospodar mu migne, da naj stopi bliže, in mu pravi: »Poglejte, gospod Nace, če prav pomislimo, dobivate od mene plačo in sem jaz Vaš predstojnik — torej se mi zdi umestno, da se mu odkrijete drugičkrat.«

Dobre knjige.

Zemljevid Italije. V založništvu G. Freytag & Berndt (Dunaj, VII., Schottenfeldgasse 62) je pravkar izšel lep zemljevid Italije. Obsirna obala, ki so jo ob izbruhu italijanske vojske za Italijo na neprijeten način obiskale ladje naše pogumne in junaške mornarice, ima toliko členovitost, da je vsakemu rvestemu nasledovalcu sedanjih vojnih dogodkov neobhodno potrebno oskrbeti si dober zemljevid. Na gori omenjenem zemljevidu, ki stane

samo 1 K 20 v (v meri 1 : 500.000) je tudi Sicilija, nasproti ležeča Tunezija, Malta, Sardinija, Korzika. Tudi je privzeto Prinsorsko in del Dalmacije.

Najlepše darilo prvoobhajancem je lična knjiga »Vzorniki prvega sv. obhajila«. Zbral in uredil Anton Kržič. Cena za broširan izvod 1 K, za vezan 1 K 60 vin. Obsega najznačilnejše zglede iz zgodovine pa tudi mnogo iz najnovjšega časa, iz bližnjih krajev in o znanih vzornikih. Dvzvetno dušo prvoobhajancevo bodo ti zglede vneli čiste ljubezni do Zveličarja in jo navdušili za vse dobro in blago. Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Zgledi bogoljubnih otrok istega pisatelja obsegajo tri zvezke, katerih je vsak zase celota in imajo silno nizko ceno 60 vin. za broširan, oziroma 1 K za vezan zvezek. Zgledi vzgajajo otrokovo dušo in mu blažijo srce. Dobro berilo nudi staršem in vzgojiteljem najizdatnejšo pomoč. Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Kosi: Vojaške narodne pesmi. Cena 1 K. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Zbirka obsega 26 pesmi, katere je za dvo-, oziroma triglasno petje priredil šolski ravnatelj Anton Kosi. Namenjene so za šolo in dom.

SKRIVALNICA.

Kje je mornar Kleč?

LISTNICA UREDNIŠTVA.

P. M. D. — Pri »Rdečem križu« opravljajo večino težkih poslov vojaki-sanitejci sami. Za obvezovališča in delo v kuhinjah pa porabljajo take mladenke, ki so se vezbale v za to določenih tečajih. — Ako imate resno voljo in veselje za pomoč, se oglasite pisмено pri vodstvu »Rdečega križa« v Ljubljani. Odgovorili Vam bodo točno.

Preklic!

Podpisani preklicujem, ker sem žalil g. Janka Dolenc, kapelana v Trnovem, in se mu zahvaljujem, ker je odstopil od tožbe.

Josip Hrvatín, kovač
Trnovo št. 129, Notranjsko.

Izgubil se je dne 4. junija v Radovljici majhen črnolisast psiček. Na vratu ima zvonček in kraguljček. Sliši na ime »Piko«. Dobra nagrada onemu, ki ga vrne. **Fr. Ks. Steržaj, Koprivnik v Bohinju.** 1247

Tkalci in tkalke za platno in čevlji dobijo trajno in dobro plačano mesto v tovarni Thondorf, pošta Liebenau pri Gradcu. 1253

Jermenarji in čevljarji pomočniki za občinska dela se takoj sprejmo v tovarni Thondorf p. Liebenau pri Gradcu. 1254

Zahtevajte

zastonj in poštino prosto moj glavni cenik s 4000 slikami ur, zlatnine in srebrnine, glasbil, predmetov iz usnja in jekla, potrebnih za gospodinjstvo in toaletto, orožja, municije itd.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. in kr. dver- ni založnik Brūx št. 781 (Češko).

Nikelnaste Roskopf-ure K 3-90, 4-20, 5- — Srebrne K 8-40, 9-50. — Nikelnaste budilke K 2-90. Budilke z dvojnimi zvonci K 4- —

Posilja se po povzetju. — Nikak riziko! Zamena je dovoljena ali denar nazaj!

Hranilnica kmečkih občin

Dunajska cesta št. 38
v hiši Zadrufne Zveze

v Ljubljani

Nasproti „Bavarskemu dvoru“ v bližini mitnice

□□□□□□□□ — Usanovljena leta 1911. — □□□□□□□□

Hranilnica kmečkih občin sprejema in obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

Rentni davek plačuje iz svojega. — Vložne knjižice drugih denarn. za-

vodov sprejema kot gotov denar ter se obrestovanje ne prekine. —

Hraniln. kmečkih občin v Ljubljani je pupilarno varen zavod, v katerega nalagajo c. kr. sodišča denar mladoletnih. Njeno poslovanje je pod nadzorstvom posobnega komisarja kot zastopnika c. kr. dež. vlade v Ljubljani. Posojila daje na zemljišča, občinam in korporacijam na amortizacijo.

Prodajalnice razvidne po letakih.

uničuje molje

Fritz Schulz, jun. družba z. o. j. Aussig n. L.

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lastna znamka „IKO“ najboljši zanesljiva ura.

Lastna znamka „IKO“ najboljši zanesljiva ura.

Št. 600 Zepna ura z radijem, ki se ponoči navija	K 8-40
410 Nikel-anker-Roskopf ura	4-10
705 Roskopf ura, kolesje v kamnih tekoče	5-90
719 Srebrna rem. ura	7-80
720 Srebrna cylinder rem. ura	9-70
1450 Bela kovinasta verižica	2-80
nikelnasta	1-
916 Srebrna verižica	3-20
80 Double zlata verižica	5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapestnice, zavrtnate verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd. v velikem ilustriranem

ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastoj in poštnine prostega.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švic

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1
1903 Nima nobene podružnice.

Toplo priporočamo vsem rodbinam
krasne ostanke blaga
za obleke, suknje, bluže, srajce itd.

Novih lepih vzorcev
5 kg zavoj K 15.—, lepša vrsta zavoj
K 20.—, najlepša vrsta zavoj K 25.—
franko po povzetju pošilja:

A. Jelinek, l. češka tkalnica v Jimramově (Morava).

Zelo topla priporočena. Kdor poskusi, kupi vnovič.
Obleče se lahko cela rodbina!

Kdor ima na prodaj
kakršnekoli

poljske pridelke, živila

ter drugo blago domačega izdelka, dobi dobrega kupca, če piše na

„Prvo ljubljansko delavsko konzumno društvo v Ljubljani“

posebno se iščejo vsakovrstna žita, ajda, krompir drva itd.

Cene po dogovoru. Plačilo takoj!

Društvo ima svoje prodajalne na Kongresnem trgu št. 2 in Zaloški cesti št. 15 ter na Glincah št. 214. 935

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

n. a. dež. živil. in rešitne, neoz. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na dožive je in smrti, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1913 K 170.217.149-00

Stanje gar. fondov koncem 1913 K 43.424.496-17

V letu 1913 se je izplačalo zavarovancem na dividendah

čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice.

Prospekti zas' onj in poštnine prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

1 steklenica 2 kroni.
Ceniki zastoj in franko.

Kuverte s firmo,
- - pisma, - -
- račune itd. - -

izvršuje natančno po
: naročilu :
: katoliška :
: tiskarna :
v Ljubljani.

OSTANKI novega blaga za obleke, izgotovljeno perilo in najnovejše svilnate rute so došli na zalogo. Ostanke prodajajo se vsako sredo in soboto za skoro polovične cene na zalogi pri podjetju „HERMES“ bratov Vokač, v Ljubljani v Selenburgovi ulici št. 5, v prvem nadstropju, nasproti pošte. — Ostanke pošiljamo s pošto vsak dan, takoj ko dobimo naročilo. — Zahtevajte cenik od ostankov, perila in rut. Naslov za pisma zadostuje:

Podjetje „HERMES“ Ljubljana
Selenburgova ulica št. 5/D.

820

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega.
Zunanjim vlagateljem so za pošl.

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,788.340 K.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, o. kr. profesor v p. v Ljubljani; Dr. Ferdo Cokal, stolni kanonik v Ljubljani; Ivan Dolenc, o. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, o. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, o. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Cadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, o. kr. šn. rač. oficijal v Ljubljani; Avguštin Zajc, o. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Kava

50 cemeje!

Kava... 50 cemeje!

GORČEVA in KOLESKA... 476

Narodna... Slovenca

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur ki postane naš zaručnik. — Brezplačna pojasnila pošilja: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Najboljša kosa

se dobi samo

pri prvi gorenjski razpošiljalnici

Ivan Savnik Kranj št. 151 (Gorenj.)

Gorenjska kosa

65,	70,	75,	80 cm
6 1/2,	7,	7 1/2,	8 pesti

stane samo kron 2.—, 2.20, 2.40, 2.60

za katero se garantira.

Kdor naroči deset kosov skupaj, se mu pošlje poštine prosto!

Zahtevajte krasni, ilustrirani cenik zastoj!

!! Agitirajte za „Domol uba“!!

Volno

ovčjo, oprano in neoprano kupim vsa, ko množino po najvišji ceni proti takojšnjem plačilu, ter plačam voznjo sam. Veletrgovina R. Stermoecki, Celje štev. 16, Štajersko. 513

Posebno letos je veliko ležeče na dobrem poljanskem travi, da se delo z lahkoto in hitro opravi, vsled tega na vsak kos naroči še pri gospodu 702 12

F.S. Škrabar v Višnjaori,

kateri že več let razpošilja priznano najboljšo, garantirano dobro

TURŠKE KOSE

v dolgoti 56	61	67 cm	72	78 in 84 cm
po	K 1.90		K 2.30	

Pri naročilu na 10 kosov skupaj pošiljamo gratis na vsaki postaji. Preprodajalci določijo primeren popust.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJBOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE: ZIJE ČESTA ŠT. 14 NOVI SVET NASPROTI KOLIZEJA ZAH: TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
POROČNENICA.
LJUBLJANA KOMENSKEGA ULICA 4
SEPIZIRANIK PRIPRAVI DR. FR. DERGANČ

Stanje vlog čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

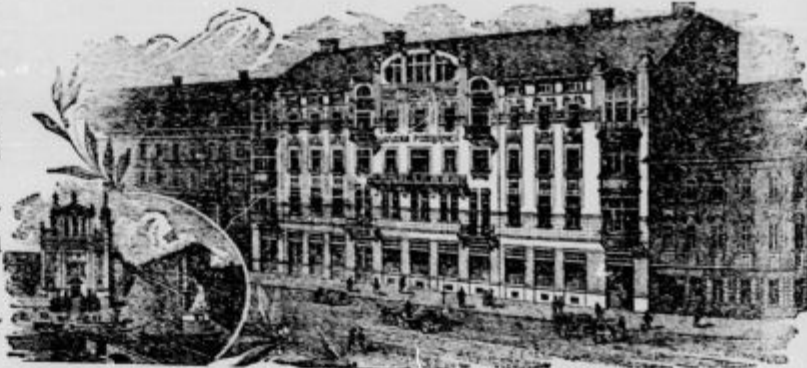
Ljubljana, Miklesičeva cesta štev. 6, pritličje, v lasni hiši nasproti hotela „Unlon“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč

tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4 3/4 %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so pošnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vođa, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. Dr. Josip Dermastis, Anton Kobi, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in ravnatelj „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.